

Kõigi maade tüülistel ühin

Sõna

Eesti Osakondade Peterburi komitee häälekandja.

N° 157.

PÄEWALEHT.

Pühapäeval, 20. juulil 1919. a.

W. K. P. Eesti sektsiooni liikmete üleüldine koosolek

on reedel 25. juulil, kl. 5 õhtul, Fontanka 2.

P ä e w a l o r d:

1. Käesolew filmapilt.
2. Komitee aruanne.
3. Organiseerimise küsimus.
4. W. K. P. Eesti osakondade kongressi küsimus.
5. Komitee walimine.

Kõikide liikmete ilmumine tarwilist.

9, 10, 11-mal augustil (uue kalendri järele)

jaab arapeetud, Peterburis Fontanka nr. 2-17. Wenemaa Kommunistilise partei Eesti osakondade

ülewenemaaline kongress

Peterburi Eesti osakondade komitee korraldusel.

P ä e w a l o r d:

1. Ulewaade poliitilisest seisukorrast.
2. Aruanded lohtade päält.
3. Organiseerimise küsimus:
 - a) Punane sõjawägi,
 - b) Organisaatorite kolleegium,
4. Partei fool,
5. Kesk kirjastuse komisioon.
6. Keskkomitee walimine.
7. Jookswad asjad.

Saaditud walib iga osakond üleüldisel koosolekul järgmise normi järele:

- a) Osakonnad kuni 30-ne liikmeni-saadawad 1 esitaja.
- b) kuni 60-ni kaks esitajat, 90-ni 3 esitajat jne., iga 30 kohta üks juurde.

Tähenäus: Saadilute mandaadid peawad kohalike partei komitee poolt kinnitatud olema.

Korraldaw komisioon palub osakondasid võimalust mööda, saadilute arvu ette teatada, et võimalik oleks tarwilisi korraldusi teha nii korteri kui ka tootluse asjus.

Kõigi küsimuste ja ka teadaannetega, palume pöörata: Fontanka nr. 2-17, kongressi korraldawa komisiooni poole.

Kongressi ülesanded.

Enn. — iie — kirjutas kongressi päewakorra koostamise ja järjekorraluse kohta, kuhu oma arvamise ees eht järeleõnna kujul juure kirjutas. Usua ümmargune tülle, kuid praegusel ajal pole sellest sugugi küllalt. Meie peame ajalehe kaudu katsuma, mitte üksi populäärjust kongressile eht tema päewakorrale wõita, waid ka tema faktu, korraldust ja tema ülesandeid walgustama, et juba ennem, kohapääl, organisatsioonidele tarwilikud eelteadmised teatava sihi ning arusaamise kongressi tööst ja tähtsusest wõikime anda, sejt kongress partei elus ei ole sugugi wäiksema tähtsusega kui walimised nõutogusse.

Kui minewase kongressi puudusi arwesse wõtta, siis tuleks ijaarwanis rõhku panna, et kongressi kodu ord hoolsalt oleks wälja töötatud, kus ka mitte unustada ei tohi, et kordaminek juuresti juhatusesi arwipub. Et soowitawat juhatusi saada, selleks ei wõi otsekohe küll midagi ette wõtta, kuid kaudsel teel, s. o. seletawate kirjatükidega lehes, wõib paljugi kätte saada. Iga partei liige loeb lehte ja kui ta niisuguse tülki leiab, kui ta juba, enne kongressi leiab wäljatöötatud kodukorra lehest, siis ei ole tal seda tarwis enam kongressil õppida, iie sõnaga — tuseb juhataja osawus ja juhatawata arusaamine juhatusesi. Soowan, et korraldaw komisjon seda mitte kase silma wahale ei jäta, waid awaldad kodukorra (millega esineda mõtleb) ja üleüldised märkused, misjulgune kord peaks kongressil walitsema.

Kui komisjoni poolt awaldatud päewakorra juurde minna, siis peakime nii mitmegi küsimuse juures pikemalt ja ühiskondlikemalt peatama. Sitteks ei wõi juba päewakorda sugugi täielikult pidada, sejt peab arwama, et ka lewa-

del walitud keskkomitee aruandega jaab esinema ja wõib pisut meid ka G. T. Kommuuni tegewusega tutvustama. Ka punasewäe küsimusest ei wõiks mitte parteilise organiseerimise mõttes üles seada, waid seda peaks wäljaspool organiseerimise küsimust arutama; muudu wõib see juhatajale kongressil mitmet pidi komisjuse-kiriwits saada. Arwan, et seltsimehed juha enne kongressi üle ümumist päewakorra ja ta punktide kohta kindla seisukoha wõtawad ja seda enne ühki mõttes läbiarutawad. Kes ei teaks seda komöödia mängu, mis pea iga kongressi eht konferentsi algul päewakorra punktide ümberpaigutamise ja teiste mitte-sündsate ettepanekutega mängitakse selle läbi, tihtipääl, terve aruandjate töökwama segamini ajades.

Ijaarwanis palju wigu on meil seni organiseerimise küsimuses tehtud ja et seda tulewikus ei sünniks, peaks see küsimus suuremat tähelepanekut ära teenima; meie peame teda nimelt omas häälekandjas juba enne kongressi walgustada katsuma.

Magu teada, on kommunistiline partei praegu ainukene tõine revolutsiooniline wastane wanale imperialistlikel-kapitalismile, sellest seisukohast peawad siis ka meie eesmärgid ja meie organiseerimise plaan wälja kasutama, sejt organiseerimä tähendab, emasti wõitluse walimis seadma, ja kui see wõitlus inimeste hulgas sünnib, kui üks osa inimestest teise wastu wõitlust peab, siis nimetatakse seda wõitlust poliitiliseks. Praegu oleme sunnitud kõige ägedamat poliitilist wõitlust pidama ja selle pärast peawad meie jõud just niisugusi koondatud ja jaotatud olema, et nad seda kõige parema eduga wõiksid läbi wiia. Et see aga tõe poolest jeni mitte nii ei

ohud, jeda tõendab kõige paremine meie tehtud töö tagajärg, mida juba nii mitu korda wiletjaks on nimetatud. Ma ei kahtle sugugi Piiteri seltsimehe tõenduse juures, et meil tarwilik osa teoretisist olla, kuid teooria juures peab ka praktika olema. Just praktikantidest näib meil suur puudus olevat olnud.

Kui üleüldise partei taktikat waadata, siis ei saa ju salata, et ka siingi suuri wigu on tehtud organiseerimise mõttes. Sellel ajal, kui ühes kohas, eht ajutises organiseerimiseks küt jõud totku wõetakse ja neid kas sõjawäkke eht mõne teise kor-detawa koha päälte paisatakse, unustatakse kohapäälte-töö ja korraldus hoopis ära, nii et mõne aja pärast juba endises hääs ja tugewas kohas, ägedat wõitlust tuleb pidada.

Kui aga Eesti asjade juurde üle minna, kui Eesti, seltsioonide tegevust hinnata, siis ei wõi tähendamata jätta keskkomitee Peterburist wälja kolimist, nii, et maha ainult mõned kinnised korraldamata paberi lipakad jäid ja uuesti walitud Peterburi komiteed ainult selleks tarwitati, et wiimast jõudu Piiterist wälja pumbata. Peterburi komitee ei ole asja weel tänapäewani jõudnud niisugusi korraldada, et kõiksugu üleüldiseid waheluhtumisi mitte korduda lasta, mis läbikäimises üleüldiste parteiliste ja nõutogude asutustega pea igapäew korduwad, nii et komitee ruumides läbiõppimisi tehtakse wõi ei teata, kas Eesti seltsioonid on parteis eht mitte. Tingimised ei ole siin küll just niisugused, et wõimalik ei oleks seda teada saada, eht et see ijaarwalisi raskesti sünnitaks, kuid elu läheb praegu nii kiirelt, et juhtiwad ringkonnad ei jõua kõike seda ära seebida, mis

meie kättesaadaw on ja weel lihtsasti siis, kui ühendus katkeb eht korras ei ole. — Alalst ühendust pidada, ei ole aga sugugi nii raske kui seda uuesti jalule seada!

Et tähendatud juhtumise sugugi ühki ei ole, jeda teame wäga hästi küt, meie teame, et torm wäljas pool parteid meile tõesti wõib kasi tuua, kuid parteis niisugused laenemised ei wõi sallitawad olla. Just jellel ajal, kui meie aktiivsed tegeleste gruped ühest kohast teise weerewad, kui nad oma aega on sunnitud ära tarwitama kõiksugu ümber-kolimiste tööde ja ümbruse tundma-õppimise päälte, seitel ajal kaotawad nad wõimaluse parteilistest ühkest aktiivjust üles näidata.

Iga meister peab esiteks oma tööd tundma, siis peab ta teadma, kust materjali saada ja lõpuks järele walwama, et keegi tööstest mitte ehituwi töö juures ei teeks. Meie küsimused peawad põhjapäravaks olema tulewase organiseerimise töö juures. Meie peame aramääramis, küt seda materjali wõtta, millest oma aja partei programmis ette nähtud tööst wõikime walimis teha, siis on meie kohus iga tööstjaga alaline ühendus sisse seada et juhtumise korral wõimalik oleks õpetust ja juhatusi anda.

Nii siis, seltsimehed! Kongressini on weel üle 3 nädala aega ja seda aega peab aruandjad selleks tarwitama, et ajalehe kaudu oma sihtidega ja ülesannetega partei liikmeid tutvustata. See, oleks eel-kongress, mis meie kirjatele üksteisega, iga partei liikmaga peame ja kui meie seda tarwilisel määrel teha suudame, siis wõib rõhkem kui kindel olla, et kongressi kordamaks ja ettevalmistatult wõime pidada. R—s.

Seltsimehed walgete ridades.

Waadake kord tõsiselt eneste ümber ja teie kohtute. Teie kohtute sellepärast, et te warem aimanud ei ole seda siisu, mida „demokraatlikuse“ wanik ümbritseb. Wäerinnal walimis olles oma elu kodumaa ja inimsoo wabaduse eest ohwerdama, ei märkagi teie, kida tagajelja muist reaktiioon orjandortu kuab.

Teie ei märta, et Gestis tööstisteklassi peaaegu enam olemas ei olegi, et tuhanded tööstised seal nälgides terjalepil rändawad — töötä, leiwata; kida igapäewaga wangikodade elanikkude hulka juurendatäse nendega, kellede hing tõisje wabaduse järele jänneb, tegelikult wiimane demokraatlikuse hily arnutatult liit-imperialistide näpunäitel häwitatakse.

Seltsimehed! Teie ei märta seda tõesti. Kui märkaksite, siis ei waenleks teie peamad wennad wangikodades, siis ei jaoks tiheneda orjandort teie selja taga. Senini on see wõimalik olnud. Waadake „demokraatlikust“ Gestit ümbritsewat wanikut, seal wahelduwad Martnate, Grunfite, Astide ja teiste luntud „fotzialistide“ näod jargalt uendega, kes oma minewiku tuhandete ja kümnete tuhandete tööstiste werega kirjutanud. Ja selle waniku sees on Eesti elu kurbmäng kõige täielikumalt kujutatud.

Seltsimehed! Kogu maa igatjeb rahul, Gestimaa on sõja läbi wiimjenti lurnatud, aga rahutegemine on „libdemo-

kraatlikust“ liit-imperialistide käes, kes „inimlikkuse“ aate põhjusmõttel „rahwaste wendluskäidule“ kogu Saksamaa jurnutehana wundaumendiks panid. Wende käes on „waba“ Eesti saatuse, nende suur-rööwliste lõpmata ahnuje jöbbats olete teie meile wastu saadetud.

Seltsimehed! Minuski kuul ei tohiks teie pääsist nende rindu tungida, kes iga filmapilt walimis on oma elu inimsoo waba tulewiku eest ohwerdama.

Seltsimehed! Meie mõistame teid, mõistke teie ka meid. Meie teame, et teie meile waenlased pole, ei, need on teie seljataga. Häwitame ühkiel jõul selle rööwliste salga, jis oleme w a b a d — teie ja meie.

Paljastage pead punase lipu auku, mille alla üleilmiline revolutsiooniline proletariaat kogunud. Ühinege meiega hühdes:

Elagu proletariaalne rewolutioon!

Suru nende kes rõhitud rahwa hulkade werega omad käed määrinud.

Wastapel korral wägistate iseendid oma pühamaid ja ilusamaid paleusi.

7. sõjawäe poliitkoo'nd

Punane väerind.

Teated 18. juulil.

Punane väerind.

Murmanni sihis võtsid meie väed Spasskõ ära.

Karwa sihil, mõlemalpool Krasnaja Gorka raudteed võtsid meie väed väened külab ära.

Suga piirkonnas, Plüsa jaama si 15. wersta põhja-läänepool võtsid meie väed ära rida külabid.

Pihwa piirkonnas laieneb meie pääletungimine jõudvasti.

Lõuna väerind.

Aleksandrowska piirkonnas purustasid meie väed waenlase väerühma ära, kusjuures saadi üks kuulipilduja ja pääsa.

Sarkowi sihis jätsid meie väed waenlase ülekaaluvate jõudude pääserühmise survel Krasnokutski ja Bogoduhowi maha. Waenlase tormijookjad hotimõhista juures löödi tagasi.

Meie väed peavad heitlust Kotnja jaama juures, mis Belgorodist 55 wersta põhja-läänepool.

Borifoglebssi sihil areneb meie pääletungimine jõudvasti. Meie väed võtsid rida punkte ära, mis Valashowist 15 ja 10 wersta.

Ida väerind.

Sjarewi piirkonnas panewad meie väed waenlase pääletungimisele otustawalt vastu ning ei lasje teda tungida edasi.

Berhne-Uralsti ja Glatousti piirkonnas wälkab meie pääletungimine, kusjuures Tsheljabinskaja raudteest põhjapool meie väed wangi võtsid 100 walgekaardlast, kuulipildujaid ja muud sõjamaterjali.

Bermi piirkonnas võtsime meie Drebet-Uralsti jaama ära, mis Kurshinist wõrdkust 25 wersta läänepool.

Wäljamaalt.

Rahvuswaheline revolutsiooniline liikumine.

Berlinist, 17. juulil. — Sjia teatatakse, et seiskord Itaalias tugewasti hälweneb. Roomas ja Benetias on ettepanud üleüldist töötõrget algada. Liikumine nõukogude wabariigi asutamiseks laguneb mitmes kohas Itaalias enueolemata kirujega laiali.

Muenist, 17. juulil. — Iseiswadsotsialdemokraadid pöörasid üheskoos Sakjamaa revolutsioonilise proletariaadi poole ettepanekuga 21. juulil üleüldist proletariaadi meelewõludust ja miitniguteft manifestatsioonidest rahvuswahelise ühistunde awalduseks osa wõtta, et ühist wõitlust pidada proletariaadi wõimu, üleilmilise revolutsiooni ja sotsialistliku rahwaste wabastamise mõtte hääts.

Berlinist, 17. juulil. — Et korratusef West-Saalenis löppeda ei taha, kuulutati sääl piiramise seiskord wälja. Münsteri wägede juhataja teatas, et piiramise seiskorra all olewates kohtades spartalilise sihiga lehtede wäljaandmine keelatud on.

Helsingist, 18. juulil. — Walgekaardlaste ajaleht „Sawon Jafari“ tõendab, et Kuopios wäljaantaw sotsialistlik ajaleht „Nawen Kanja“ enamlaste ajaleht on, kuna tema enamlaste organisatsioonide poolt rahalist toetust saawat wäljaandmiseks ja laialilaotamiseks. Sotsialdemokraatlike erakonna sekretäär Tainio tungib ka omalt poolt lehele kallale, et see erakonna wälkewõimulise meooodi hääts ei kiida. Tainio tõendab, et leht püüab uut pahempoolset erakonda luua.

Bionist, 17. juulil. — Tähtsamateks sündmusteks pääle pidupäewade on: sotsialistide wäljaastumine resolutsiooniga, mis rahulepingut arwustab, jutud töötõrkesi, katjed elutingimisi parandada. Mis 21. juulil töötõrkesse puutub, siis on ise loomulik, et seda rahvuswaheliseks katjutakse teha. Raudteelaste ühisus otsustas eila töötõrke vastu ja politsei kardab wastumeelewõludust töötõrkejate poolt, mille läbi seiskord weel tõhhemaks muutuks.

Liitriikide sõjakait Nõukogude Ungari wastu. Uhe Berliini ajalehe era sõnumisaatja teatel on 7. Wieni diplomaatlikkudes ringfondades kuulujutud, et liitriigid on otsustanud kindlaid jaime Ungari asjus ette wõtta, mille kohta lähemal päewadel seiskusele jätakse. Samud pähapäewal oli Wieni konverents, millest mitmed jäädikud osa wõtsid; harutati igati üht Ungari küsimust ja anti Wiie Nõukogule Pariisi mõned näpunäited talitla juhtes, mis Ungari wastu tarwitada tuleb. Wieni konverents soowitab Bela Kunile ultimatumit ette panna, milles kindal toonit wõimu andmist liitriikide kätte ja kõige sõjariistade ja sõjawarustuse äraandmist nõutakse. Bela Kuni äraütlemise korral tuleks sõjalist tegerust algada.

Rahu asjus.

Berlinist, 17. juulil. — Bernist teatatakse, wahje lootust olemas on, et Italia ja Prantsusmaa wõitfid rahulisel teel omawahel siime küsimust otustada.

Berlinist, 16. juulil. — „Düssel-dorfer Zeitung“ teatab erapooletust hallikast, et nagu teada, liitlased nõuawad 167 inimese kohtu kätte andmist, nende hulgas: keiser, kroonprints, kindralid Hindenburg, Ludendorff, Falkenhäusen, von Einem, Heringer, Klud, Madensen, Besseler, Niemann, von Sanders, admiralid Tirpiz, Heyels, Fischer ja Scheer. Pääle nende weel — Bethmann-Hollweg, Helfferich ja wälisajade ministrid — von Jaagow ja Zimmermann.

Walgest Eestist.

Segateated.

Talinnast, 15. juulil. — Tallinna linnavalitlus lahkus ametist, sest et kolme miljoni laen kinnitust ei leidnud. Linnavalitlus teatas wõitkogu koosolekul, et ta niijugusel juhtumisel linna asjade korrahoidmise eest wastutada ei wõi.

Muritarwitused Eesti sõjawäes.

Mutawa kogu koosolekul esinesid sotsialistliked saadikud arupärimisega wiimasel ajal ilmstis tulnud muritarwituse pärast

mõnede warustus-ajetites, niijama la partisaan-bataljoniis. Pääminister Strandmanni päädis walitlust sündustuste wastu kaitjeda, seletades, et walitlus juba uurtimise on alustanud.

Simulas löök.

Talinnas, olew Soome saadik Kauram on lahkunne palwe Soome walitlusele annud.

Nõuab uurimist.

Gestis olew Soome esitaja Kauramo nõuab Walgas kriisa ja Peisjoni poolt tapetud Soome wabatahtliku Juwiloffe asja uut uurimist, sest et senjed Gestis walitluse poolt antud uurimise tagajärjed rahustawad ei ole.

Du waimustatud.

Soome walged lehed on waimustatud uuesti sündinud Baltimere maade liidu pärast, milles Gestis, Päti ja Seedu ühinenud on ja soowitawad, et see liit kauge-ma ulatuse saaks, nimelt Poolama ja Ukraina kaafallitumise-ga. Siis oleks häbaoh, mis idast ähwardamas, kõrvaldud. Wenelastega on nähtawasti lõpu-arwe tehtud, sest pääsüü ingerlaste ilusa, Piitri kallale tungimise plaani häbistaw löpp langeb Judentshi ja Rodsjanto kaela.

Edasi arutawad walged lehed ja mehed Soome-Gestis liitu, mis sellega enesele kindlama aluse loots, et Soome lihunikud Gestimaa iseseiswuse wõitlusest osa wõtaksid.

Walgetest ajalehtist.

10. juulil. „Päewaleht“ puudutab neid põhjust, miks Wene walged wäed taganema pidid. Põhja armee meeeste seas on meeleolu langenud. Kõlthakil ei ole itlemisewäärt wõitust. Jõud, kes asju lähemalt tunnawad, tõendawad, et kui Kõlthaki wäed pääletungima hakkawad, siis muutuwad sotsialistliked ja demokraatliked ollused, kes waremat enamlaste wastu töötasid, nendega leplikmaks ja enamlastedki pehmenewad nendega ümberkäimisi.

Keit tuleb sellest, et Kõlthakis lähinewat reaktsiooni nähakse. Sellel kartusel ollakse walimis parem enamlastega leppima. Kõlthaki lubamistest ja ilukone-

Kollase Internatsionaali baifot.

Adigi maade tööliliste!

Esimesel augustil peetakse Bözerni linna teise „Internatsionaali“ kongressi. Sotsiaal-äraandjad tahawad selle kongressi juures suurt kisa tõsta. Kongressi kujutatakse ette kui suurt tööliliste püha. Geloewa Bözerni komöödia juhid tahawad oma kongressi niijama pidulikkuse teha, kui Prantsuse imperialistid oma wõidupäewa Sakja ja oma rahwaste üle Pariisis.

Kodanlased ja nende agendid ei taha tööliliste klassi mitte ainult wõita, waid neid weel ka narrida. Ja just see katse Bözerni kongressi, kui tööliliste Internatsionaali uendamise püha ette kujutada, ongi katse töölilisi narrida. Kes siis diei jeda kongressi korraldab? Keda korraldawat need parteid, need inimesed, kes esimestest 1914. a. sõjapäewadest pääle, endid täielikult „oma“ imperialistiliste walitluste käsutada andsid. Neeksamad Scheidemannid ja Renaudellid, Wanderneldid ja Guismancid, Gaidmannid ja Henderjonid, kes nelja aasta jooksul liendasid „õda lõpuni“, „isamaad kaitjeda“, kes õnnistafid: ühed — kindral Hindenburki, teised — kindral Fojshi, kes kodanlusele abiks olid tööliliste klassi paremaid diji häwitamal Reed inimesjed tahawad nüüd tööliliste Internatsionaali ülesheitada!...

Nad on kõik ühejused kurjategijad kõigi maade tööliliste ees.

Nad on ringi asutanud, kõik need Scheidemannid ja Renaudellid.

Nad peawad a wastastikku abi näitama, neil on tarwis aaja nii kujutada, nagu poleks neljapoolle aasta jooksul Internatsionaalis midagi uut sündinud. Nende herraste seiskufohast maadates ei ole sotsialism mingijugust kriisist üleelanud ja ei eka ka praegu. Oid ainult wäikejed „segadused“, mis siiski miljonid tööliliste elu maksis. Nüüd kus peremejed kollektiivid ja Versailles rahu allakirjutatud, wõid ka kannupoisid seda teha. Enam segadegijad sotsiaal-äraandjad ütlesid

juba 1915. aastal, et tuleb silmapilk, kus sotsiaal-showinistid faksaljed wõiwad sotsiaal-showinistidele prantslastele amnestiat anda ehk ümberpöörduft.

Karl Kautsky löi juba 1915 a. terve wastastikluse amnestia teooria. Ja nüüd on see silmapilk läte kudenud kõikidele pankrotti. Jäänud teise Internatsionaali juhtidele. Bözernis tahawad need herrad üksteisele patustid andeks anda, üleüldist amnestiat wäljakuulutada, omas süütuses kaja pejeda ja kõikidele tööliliste puru silma ajada, et teine Internatsionaal jälle ülesehitatud on. Kes sõidab Bözerni? Misjused parteid saawad sääl esitatud. Bözerni kongressiorganisierijate ringfondes? Sotatse iseenestki arusaadawaks, et ametlik Sakja sotsiaal-demokraatia soowitab küllaline on. Aga kas wõiwad maailma tööliljed unustada, et awalik Sakja sotsiaal-demokraatia Karl Dieblnehti ja Rosa Luxemburgi tapjad waimustas? Samajugusteks soowitud küllalisteks Bözernis on Englise ja Prantsuse sotsiaal-showinistid parteid. Aga kas wõiwad tööliljed unustada, et Wanderneldid ja Thomased terve sõjatestusel kuniingate ja partiriide juures käfjalgabets olid ja ka nüüd imperialistide agendid on?

Gesolewa Bözerni kongressi platvorm määrati üleüldistes joontes juba Berni konferentsil selle aasta algusel. Sotsiaal-äraandjad ütlesid „Rahwaste Viidu“ ideed hääts, kes nüüd tööliliste kui rõõwliite ja rahwaste kagistajate liit esines. Praeguse Bözerni kongressi organisierijad asusid üles Clemenceau, Pichoni, Lloyd George ja Wilsoni ees, Berni konverentsi kälul, neid usutates kuuljat Rahwaste Viidu demokraatiseerida. Müidugi naereti ainult nende hernehirnutuste üle ja ei lastud neil eeskojast kauge-male tungida ning saadeti uuesti „tõlle“, mida nad ainult hästi toimetada ostawad — kõigi maade proletariaati kodanluse wõrk

puuda. Proletaariline revolutsioon ei lasiwa mitte päewade, waid tundide jooksul Europa ja Amerika maades. Mis teewad sel ajal awalikud sotsiaal-demokraatliked parteid, kes Bözernis oma kongressi koguwad? Need awalikud, kõi ja läbi ära mabanenud parteid kagistawad tööliliste liikumist kõigest jõust: Prantsusmaal, Austrias, ja Inglismaal — igal pool lammatawad wanad kroonu sotsiaal-demokraadid raudteelaste töötõrked ja teiste tööliliste mäsusid ja wäljaastumisi. Viiduriikide imperialistliked walitlused algasid ristitaku Wene ja Ungari proletariaaste wastu, kes wõimu oma kätte wõtnud oma maades. Viiduriikide ausjad tööliljed protesteeriwad selle sõjakõigu wastu waga otustawalt ja on walimis oma riikide wastu sõjariistus wäljaastuma. Kuid misjused osa mangiwad siin awalikud sotsiaal-äraandjad? Sakja, Prantsuse ja Englise sotsiaal-showinistid tahawad tööliliste protesti nõrgendada. Nad toetawad aga Kõlthakki, Rumennit bojaaristid ja kõiit Ungari ja Wene revolutsiooni lammatat aid Teine Internatsionaal suri 4. augustil 1914 aastal, silmapilgul kui Sakja ja Prantsuse sotsiaal-demokraatliked parteid sõja krediidid eest hääletasid ja oma walitluste poole üle läksid.

Keegi ei saa teist Internatsionaali ülesäratada. „Eagumewats surmuhats nimetas Rosa Luxemburg Sakja awalikisotsiaal-demokraatiat weel 1915. aastal. Niijamajugustes lagunewats surmuhats on nüüd Teine Internatsionaal muutumud, surmu kehaks, mida nutem matta tuleb, et ta õhtkonda ei kihwitaks. Teise Internatsionaali waremetel telkis uus rahvuswaheline tööliliste ühendus: Kolmas Kommunistlik Internatsionaal. Mis weel wähegi aujat, tindlat ja wõitluswõimjat tööliliste klassil on, astub kolmanda Internatsionaali ridadesse. 20 kommunistlik parteid wõtsid Kommunistliku Internatsionaali loomisest osa. Esitsaadik, kui Wõist-wal was Kolmas Internatsionaal loodi on ainult neil tuud maada. Selle lähiteje

aja jooksul ühinesid kolmanda Internatsionaaliga uued parteid: Italia tööliliste partei, Serbia revolutsioonilised sotsiaal-demokraadid, Rootsi ja Norra seiskimehed, Bulgaria tööliljed, Amerika partei pahem küw ja paljud teised Europa ja Amerika tööliliste organisatsioonid.

Wõitlus hakkab terwe ilma keema.

Wiimasjed töötõrked, mis Itaalia republika rahwa wabanemise filmapilt ligi. Poliitiline töötõrge, mis mitmetes maades 21. juulil toime pamahe protestiks Wene ja Ungaria asjadesse segamise wastu, on ainult terve rea rahvuswaheliste lahingute eelkäija, müidugi lõpewad wõitlused maailma proletariaadi kasuks. Kommunistliku Internatsionaali Täidejaataw komitee otustas ühelmeel m a a i l m a t ö ö l i l i s t e o r g a n i s a t s i o o n i s i d j u l e s t u j u d a e e l e w a t j o l e d a t k o m m u n i s t l i k e B ö z e r n i s b o i k o t e r i m a. Mitte üks iseenest austaja töölilne, mitte üks aus tööliliste organisatsioon ei wõta sellest näofatte pidust osa, mida bösefünigategate ja nende teenijatele kollased sotsialistid Bözerni linna, Helwetias, mangiwad. Seltpäewal arwadawad kõik tööliljed protesti kollase Internatsionaali wastu nii kui see neil wõimalik ja teatawad, et nad kommunismi ideaalidele truult jäädwad, mille kuulutajaks Marx ja Engels olid.

Winge sel päewal uulitjale seiskimehed tööliljed, wifate kapitali teenritele oma põlgust ja wihha näkku, korraldage meelewõidust nende põhjusmõttete kaitjeks, millede eest Karl Dieblnehti wõitles, koguge jõudusid kolmanda Kommunistliku Internatsionaali lipu alla. — V a s v e l — kõiit elawad, kõiit kes suudawad wõidelda, kes kodanluse itei wihkawad täielikku wabadust armastawad, kõiit kes walimis on kapitalistlike korra walmistamise eest wõitlema — kutsub Kolmas Internatsionaal oma ridadesse. Kommunistliku Internatsionaali Täidejaataw komitee esimees.

TÖÖLISTE KULTUUR.

Ülesannetest kultuuri põllul.

Tööstava kultuuriline töö algab kodanlike kultuuri maha tõhkumise.

Jumelit, kultuur ju klassivahesid ei tundvat, kuidas võib rääkida proletariaadist ja kodanlikest kultuurist.

Siiski on ta klassiline. Selle väite kirjutasid ülesanne ei ole ära näidata milles need klassivahed peenestatud jalgavad, võiks ainult ülevõtta, ühesõnaga, kodanlike kultuuri ülemõnustada, mis nagu kapitalistiline tööstus anarhistiline on ja eneses surma idusi kannab, nii ka kodanlike eht kapitalistiline kultuur on oma iseloomu poolest anarhistiline, selles kultuuris eneses peituvad vasturääkimised — vastolud, mõistavad ja viivad paratamata selle kultuuri hävinemisele, nagu hävineb kõgu kapitalistiline riigitorb.

Kui see oleks praegu palju digem, kui me mitte selle hariduse kaitset, vaid hariduse hävitamiseks välja astuks. See annaks kodanlikele, kes meid kõiki elusalt ära sõõts, täielise õiguse ütelda: waadake nad, kommunistid, on hariduse vastu!

Täitja õige, oleme selle hariduse vastu, meie proletariaadide haridus on teine.

Katsume siiski kontreetselt — asjalikult sellest küsimusest arusaada, kuid mitte nii ütelda, rahja sõites jeda küsimust ära otustada.

Kahlemata wildukal teel käivad need „keerwaverelised“ kommunistid, kes arwawad, et meil weel aeg ei ole oma ilikooli inimesi saata, mis ilikooli tähendaks, ta ilikooli pole praegu tööstava tarwis.

See oleks hariduse küsimuse püü ülaie keeramine, kuid mitte kodanlike hariduse hävitamine, ei ka proletariaadi kultuuri tõstmine.

Tähelepannes meie G. T. K. S. H. W. tööd hariduse alal, peame ütleva, et on siiski tahetud midagi ära teha, kuigi tehtud wähe on. On püütud, niijama nagu Wene Riigikogude wabarigi Hariduse Komisjariaadis, walada uut wiina wanadesse anumatesse. Tehtud on teda muidugi kõige parema mõttega, kuid alati ei wii kõik teed Nooma.

Kas on Wenemaal proletariaadide õpetuse laialilaotajate arw tõusnud, kooliõpetajate, lastekaswatajate arw? Wäga wähe. Suuremal jaol on kooliõpetajad küllas, linnas kontr-revolutsionäride wõi nende laajatumajate laagris.

Soomulikkult, et need kes jõe sellest puust mis tehet kodanlike hariduse aeda tehis, nüüd kuulatas mõnda ettelugemist proletariaadi kultuurist, jagedasti nende lamade kodanlike „imberpöranud“ professorite juust, ilka märkasid, et nad latmata ihuga on kodanlikes waimus proletariaades riigis ja päalegi wihases klassi wõitluses, millele nad nii wõerad. Arusaadaw, kui nende waimline ilm, kõit nende hingeline tasakaal wajus kodanlike waekausi päale, sest et ta süäl palju kodanlike tunds olewat, jääb ei märgatud ta alasti olemist.

Kui aasta tagasi Wene intelligents nõukogu teenistusesse astus, nõukogude wõtmu tunnistas, siis ei wõinud ju ükski kommunist ometi käsi ristipannes hüüda — ishand, nüüd lasse oma sulane rahuga minna! W. it tõhkest ei olnud nii suur, nagu mõned arwawad, kui intelligents sõna andis „kaasa wõetada“. Tarwis jah neid oli, tarwis nagu iga töötõimulisti inimest, kuid et sellega kõit teerd-küsimused proletariaadi kultuurilises töös oleks lahti harutatud, ei wõinud ega tohtinud keegi arwata.

Nüüd jõuamegi sinna, kus meil harilikult kõige terawamalt hariduse tööd arwustuse alla wõetakse.

Ühed kes hariduse kaitset kirjutawad, küsimad ja näitawad puuduste päale, mis meil walitsewad organiseerimise, agiteerimise ja ülevõtte igasuguses kultuurilises töös, leides, et need on källalt mõjuwad põhjusted hariduse kaitset kõige laiemas mõttes. Teised jälle kirjutawad niijama, ajawittele, et näidata, ta meie midagi teeme ja tahame teha, aga waata, meid ei lasta.

Õhmitised arwawad, kui me Moskwasse muusika ju. instruktore turjustele oleks

tedagi jaatnud, siis see meie proletariaadide muusika edenemist oleks märkja edasi kiigutanud, kuid kehtomitee küllas-kanditaatide määramise tagasi, siis küsitakse hädaabades, kes hakkab lähemas tulewikus Eesti proletariaadi klassifitsi teadmust arutama ja nende tahtesõdu revolutsionilise loomuse kallastesse juhtima.

Selle küsimuse päale saame wastuse, kui me tõhkest revolutsionilist liikumist, kui ühis-kondilist liikumist tähelepaneme, kus tööliliste massid instintilist klassifitsi iseteadmust arusaadaw ja nende tahtesõdu revolutsionilise loomuse kallastesse juhtimine mitte mõne oskusest wõi häätahtlikusest ära ei olene, waid niijamajugusest klassifitsi iseteadmust kollektiivisuses.

Proletariaadi juhtisid ei saa kaswutada turjustel, nagu kõrwitajad peenral, proletariaadi kultuur, muusika, kirjandus j. n. e. ei luba ennast kellegile „anderikale“ kumistilist külge poolda, waid ta peab proletariaadist enesest, ta hingest välja kaswama.

Õstus, minu isiklike arusaamise järele, sejabti selles, et me ei oska oma kultuurilist tööd kofku kõlasse wiia tegeliku tööliliste revolutsionilise liikumise. Meie kultuurilise elu juhtijad anduwad jagedaste liig optimistilise arwamisele opportunistiliste professorite teguwõimeist, nendega arutades kahwatab proletariaadi tõhine kultuuriline tööd ja kerkiwad illesse ilka suuremad plaanid, mis aga eluga kofku puutudes nagu seebi nullid lõhkewad.

Sellest tuleb pettunus ja arwamine nagu töötataks meil hariduse vastu, pannakse kaitaid rataste wähele, nagu ei pööraks „tefkoht“ küllalt tähelepanemist kultuurilise tööd päale.

Tegelikkult aga seda ei ole, on ainult, et me liig wähe elumõnde tähele paneme, wai neid nõuded suuremalt hindame kui sellesse tarwidus.

Wai ei näe sugugi põhjust sellepärast pessimist olla kultuurilise töökool, et meil Eesti asundused Wenemaal kontr-revolutsionist pejad on.

Kus ei peista nüüd kontr-revolutsion? Minult jääb mitte, kus proletariaadid, kus tõhine tööstava.

Eesti asundused on ju wäitkodanlaste pesa, need on ju püü laest jala tallani oma wäitkodanlike jumala — naruise era-omanduse, kuhjes kinni, neid inimesi teie ihegi agitaatori ega imetegija organisaatoriga nõukogude poolehoidjateks ei tee, enne, kui tegeleli elu on näidanud, kui naeruwääriline tähine, ja turnaw neile enestele nende era omandus on.

Kultuurilistest tööst ära ütelda wist keegi ei mõtlegi sellepääle waatamata et neil wähe töötajaid, kuid see tööd peab wastama praeguse silmapilgu ülesannetele, siis ei kuluta me asjata energiat ega raiska inimeste materjali, neid asjata töödga weel rohkem närwiliselt tehes.

Ilkool on wäga hääl ja tarwik, kuid ta peab kõigepeält õpetust andma proletariaadidele, osameestele meie wõitluse ridades.

Need, kes wõrjunud tööliliste ridades, kes wõõrad on selle ilmale, mida me häwitame, need wõiwad ta kõige paremad kodanlike hariduse häwitajad olla.

Igasuguste nõnda nimetatud „haritud jõudude“ ära kutsumine sõjawäest ja mujalt, neid õppima panna organisaatoriks wõi mõneks teiseks instruktoreks, peab wäga ettewaatlikult ja inimeste teadumise järele händima. Kehtomitee teeb dieti, kui ta selles asjus mõnepe arwates liig „litjarimmaliselt“ talitab, ja igakpoole mitte ei jaada, kus aga nõutakse. Ws inime wõib ühes kohas wäga kofu olla olemikus, wõib nendes tingimustes ta kusewiku jaoks ennast wälja „koolida“ elu koolis, kuna teises kohas ta oma ülesannetest walesti arusaades, ise wale teele sattub ja tulewikus kofu ajemele kahju wõib tuua. Seda oleme küllalt tunda jaanud ja need õpetumid olgu meie meeles. See ei tähenda muidugi, et me oma paremaid jõudusi ei peaks jaatma

õppima, kuid see peab ettewaatlikult händima, mitte igakpoole isiklike wõi teise nõude päale, waid ühtse — kollektiivid, korjustagu ise, kes selleks tahane.

Proletariaadi kultuuriline tööd ei ole mitte ainult hariduse-töö, wastu mis wõib, waid siin peab maksimumi süga-

wamat arusaamist inimese kultuurilise tegewuse olemas, mis mitte ainult inimeste materjalist, kus muudatust ei sünnita, waid palju kõrgemaid loomelid töös waimlikes elus, see on ühe tähtsamatest tööd põldest revolutsionis. I. I.

Kultuurilised wäärtused meie kultuuripõllul.

Proletariaadiline kultuur, eriti meie Eesti wõimkonnas on nii madalal astmel weel, et last põhjalikult harutust ette wõtta täitja wõimatu. Oleme alles otsimiste ning leidmiste ajajärgus. Sihid on seatud üsna täpikpääselt üles, kuhu peame sammuma ning kuhupoole oma olemasolemisega püüda. Tähtseld on palju, kuid puuduwad nende tähtseld poole tõhised juhtijad. Kui tahame kultuurilist wõimust midagi wäartusiliku omandada, siis peawad meie kahlemata olema dresseeritud ajad. Kuid ajude dresseerimine wõib tuluweerimine sünnib proletariaadil weel alles tingimistele, mis sugugi ei wõimalda hülgawate tagajärgede jaawutamist. On, palju kultuurilisi wäärtusi tulnud ilmsiks, mis wõikide pähele kihwitsem juur. On ju selge, et dresseeritud ajudega on suuremalt jaolit warustatud ainult meie klassi waenlased, kuna meie proletariaadid peame nende wara-aidast jeda nõrja kasutamiseks wõit-

ma, mis kõigepeält ülitawilik. Ent see kodanlike wara-ait kõige oma dresseeritud ajudega ei käi kaugele mitte kofku proletariaadi kultuuri tarwikusega — see ongi kultuuriline wäärtus, mis meie autilmalorda, kus proletariaadid peremehes — kihwitab. Igasse õpetususe, kuhu siin isemiseks jala püstad, tuleb wastu õhukond, mis ääreni täis wana ilmalorra iganenud, hajawat sõnnikut. Sõnnik on küll wäetamiseks üsna hääl ja lugupeetud asi, kuid kas see kodanlike sõnnik meie proletariaadi kudur kultuuripõllu wäetamiseks ka kõigiti kõlbulik, on küsimus, mis igale mõttikule inimesele selge küllalt. Igatohes seiwad meil tulewikus hüglakülesandes weel ees, mis nõuawad täpikpääselt täitmist. Ning alles siis laowad meil igasugused kultuurilised wäärtused, wõime tõhiste sõnadega kõneleda proletariaadilise kultuurist. Enne mitte.

Juhan Hurt.

Awalik ja seltsimehelik kirj endistele punastele ajakirjanikkudele.

Seltsimehed! Mitte wähe pole kaebeid kuulda selle üle, et meie kommunistlik ajakirjandus waimuwaene, kuid ka kõigiti nõrgajõuline, nagu sõjas wigastada saanud imwaliid.

Et asjalugu paraku üsna tõsi, siis pole wast küll ületõhine mõni hääl kajama panna nende parteiliste seltsimeeste poole, kes ennemalt tööstava ajakirjanduse weergusid oma kirjutuste ning wäidetege täihsid. Nüüd pole paljudest enam kofku-kahku kuulda kuid olemas on nad faktiliselt ometi ja elawate kirjast ka. Wnu seas on ugd weel kommunistilise aate suurejoonelised kehastajad ja selle aate eest ägedad sõdurid.

Kus on meie Wiivid, Saarikud, Näp-pad, Loitid ning paljud teised? Kas tõesti on nad sattunud kuhugi umb-solme wõi üllagedasse wõitluse labirinti, kust pääseteid ei leita kultuuriliste aadete juurde, millega seotud ta meie kehwapoolne ja üpris waimuwaene ajakirjandus. Wits ei mitmekesista nad enam meie ajalehete siin mille waimuwaesusest niipalju ilma pafundatalse? Kas teesti Teie, kommunistid punased ajakirjanikud, enam sugugi mahiti ei leia kirjutada ning wähetada mõtteid kõigi nende küsimuste kohta, wida toonud paewakorrale meie wõitlusrikas elu ja millest teie lord nii waimuwaatult ning wõitlusihaliselt tegite juttu.

Kõit meie paremad ajakirjanduslised jõud on walgunud ihale kui teisele-poole laiali, jättes nooremaid jeltlimehi

nende ülitarksteis kohustusies kaatuse hooletks.

Õfalt on mul neist ainult niipalju teada, et mõned endised jeltlimehed ajakirjanikud randawad awanturistidena Wenemaal wiljajõukamais kohas, tehis päale eriuksande tegemist ainult weel kohusawatamisega, et end raskete tohtlustingimistele järele intimekõig-selt nuumata. Ent kohusawatuse sport, mis oleks meilegi siin näkjases Piiteris wähele üllilõbusaks ajawittele, ei tohiks aga põrmugi ajude päale mõjuda lode-walt. Weel enam: ajud peaksid seda hoorikkamalt tegewuswõimatsini wäljendama.

Ent millega kõite seda ebakoosulikkust seletada tuleb, et tea kahjaks mitte kas on tegemist mõnesuguse wiaawaga, wõi on lihtsalt waimulise alal wõimute tõusnud — ledewus ja ükstoikjed ok-kud. Sõh.rdufed asjalood on aga üpris pahad. Meis peitubki meie kodanlike ning otsimiste walus turbloosus, meie saamatus.

Seltsimehed, endised punased ajakirjanikud ning teised sedasorti kaas-wõitlejad! Sutjume Teid üles kindi katma seda wahwat turbloosust meie kultuuripõllul. Widade kõigepeält wälja meie ajakirjandus, sellest inetus waimu-waesusest, mis teda praegu raskesti halwas. Tehke laastööd! Proowige kordki, kas wõiwad Teie ajud weel midagi saawutada ja forda teata.

Kommunist. terwitusega.

Juhan Hurt.

Piiteris, 19VII19.

Tellijatele!

Baberi-hinna ja trükkimise kulude tõusmise tõttu oleme sunnitud leida iga numbri päält 15 kop. wõrra tõstma, nii et nüüd ükssik nummex 75 kopekut maksab ja lru tellijatele 18 rubla kuus.

Wapakult

„Edasi“ talitus.